

a legtöbb kutatás eredményeként *egyéb jellegű könyvtárhasználatra* is sor kerül;

a legtöbb felhasználó *nem igényel rendszeresen visszatérő kutatást* egy témán belül.

A nem ipari környezetben lévő könyvtárak általában költségvetési és egyéb alapítványi segítségből tartják fenn magukat. Az on-line keresőrendszerek rutinszerű használata ebbe a pénzügyi keretbe azonban nem illeszthető be. A könyvtárak vagy lemondanak a legkorszerűbb szolgáltatásokról, vagy *kénytelenek ezeket megfizettetni a felhasználóval.*

A számítógépes információs rendszer sikeres működtetése önmagában is nagy jelentőségű, de egyben *a könyvtári szolgáltatás minőségileg fejlettebb formája.* Az új helyzet eredményeképpen a könyvtáros mint információs szakértő, fokozatosan nagyobb és nagyobb részt vállal a felhasználók irodalomkutatási tevékenységéből.

/RUHL, M. J. – YEATES, E. J.: Introducing and implementing on-line bibliographic retrieval services in a scientific research and development organization = Journal of Chemical Information and Computer Sciences, 16. köt. 3. sz. 1976. p. 147–150./

(Valkó Péter)

A szovjet ágazatközi területi információs szervek feladatai

A szovjet ágazatközi területi információs szervek funkcióit és feladatait azóta vitatják, amióta csak létrejöttek. A velük kapcsolatos vélekedések többsége – akár igénylők, akár tagadók – többnyire túlzók. Az objektív ítélet az alábbiakkal indokolja szükségességüket:

1. az ipar ágazati irányítása különösen fontossá teszi azt, hogy a termelő szervezetek minél akadálytalanabban hozzáférhessenek ágazatközi információkhoz;

2. a területi információs szervek (a köztársasági információs intézetek és a megyei tudományos-műszaki információs és propaganda központok) *földrajzilag közel esnek a felhasználóhoz, s ezért operatívabban láthatják el őket a számukra szükséges információkkal;*

3. amikor az ágazati információs szervek képtelenek teljesíteni az ágazatukba tartozó termelő szervezetek (főként: kis- és középüzemek) információ kéréseit (s ez nem ritka eset), *a területi információs szervek általában szívesen vállalják magukra ezek kielégítését.*

Természetesen hiba lenne a területi információs szerveket egyszer és mindenkorra meglévő és megváltoztathatatlan létesítményeknek tekinteni és nem kutatni, nem tervezni a jövőjüket. Ezt azonban a következők figyelembevételével felelősségteljesen kell megtenni:

1. funkcióik, feladataik finomítását és fejlesztését mindig *rendszerlemzéssel kezdjük* mindenekelőtt az

országos információs rendszer lehetséges változásait, illetve a gépesített és automatizált információs szolgáltatásra való mind szélesebb körű áttérést mérlegelve;

2. a funkciók és a feladatok módosításának mindig *összhangban kell lennie* az irányító szervek céljaival és feladataival;

3. a területi információs szervek rendszerének *szolgáltatnia kell* a területi és az ágazati irányítás közötti *együttműködést;*

4. mindenképpen *fenn kell tartani az eddig kialakított két típust,* mivel mindkettő más és más irányítási szférát szolgál ki, bár nagyjából azonos funkciók és feladatok ellátásával;

5. az eddigi fejlődési tendenciákkal összhangban *meg kell erősíteni e szervek szerepét* a területi tervezésben és irányításban;

6. egy adott terület különféle ágazataiban létrehozott tudományos-műszaki információk összegyűjtése és szét-sugárzása *a területi központok* sajátos, más szervek által nem gondozott feladata. Éppen ezért e feladat ellátásának optimalizálása révén kell a területi információs szerveket beépíteni az országos információs rendszerbe, illetve biztosítani az ágazati információs szervekkel való elvszerű együttműködésüket;

7. ami e szervek információközvetítő szerepét illeti, nekik kell vállalkozniuk *a már feldolgozott nemzetközi információk szétsugárzására* a gondjaikra bízott területen.

A fentiek szem előtt tartásával az ágazatközi területi információs szervek funkciói és feladatai a fejlődés szükségletei szerint dinamikusan alakíthatók. Ma már az is nyilvánvaló, hogy létüket sem most, sem a jövőben nem lehet megkérdőjelezni, mivel más szervek által el nem végezhető, sajátos feladataik vannak.

/GOLOVANOV, A. V. – VIKTOROV, A. Z.: Funkcii i zadaci mezsotraszlevüh territoriaľnüh organov informacii v GSzNTI. = Naucsno-Tehnicoszskaja Informacija, 1. sor. 2. sz. 1977. p. 7–14./

(Futala Tibor)

Kutatási és fejlesztési információs szolgáltatások kiépítése Portugáliában svéd segítséggel

1975-ben oktatásügyi együttműködési tervet dolgoztak ki Svédország és Portugália között. Ennek keretében a *Svéd Nemzetközi Fejlesztési Ügynökség (Swedish International Development Agency, SIDA)* vállalta a portugál dokumentáció megsegítését a stockholmi *Technológiai Könyvtár Királyi Intézetének (Royal Institute of Technology Library, RITL)* közbeiktatásával elsősorban a számítógépes folyamatos információs szolgáltatás és az információkeresés területén.